

Hétfői Friss Újság

Felelős szerkesztő:

Dr. Gara Ernő

(független politikai hetilap)

Telefon: 304. Szerkesztőség
és kiadó hivatal Str. Mihai.
Viteazul (Rákóczi-u. 16. sz.)

Megnyugtató

nyilatkozatot adott ismét a polgármester az elmúlt héten az Avasi Erdőgazdaság ügyében. Ez már a második polgármesteri nyilatkozat, amely az erdőgazdaság üzemében történeteket „elszámolási diferenciák”-nak minősíti és amelyben határozott formában biztosítja a polgármester a város közönységét, hogy károsodás nem érheti az ügyből kifolyólag a várost. Felvetettük már egy ízben a város közönységének azon kívánságát, hogy az Avasi Erdőipar ügyét olyan szakértőkkel vizsgál-tassák be, akik lehetőleg más városból valók és így jobban garantálják a vizsgá-latszempontnélküliségét. Nem bizalmatlansági indítvány ez, sem a polgármester, sem azok ellen, akik a vizsgálatot vezetik, inkább etikai szempontok diktálják ezt az indítványt és nagyon szeret-tük volna, ha a városi ad-minisztráció illetékes ténye-zői így elsősorban maga a polgármester iniálta volna a vizsgálatnak ilyen lefoly-tatását azért, mert sokat be-szélnék eltussolási kísérle-tekről, amelyek ebben az ügyben történnék. A pol-gármester megnyugtató kijel-entésének őszinteségében nem tudunk kételkedni, de vajjon nincsenek-e a polgár-mesternek kétségei, hogy egy olyan szövevénnyel áll szemben, amelybe nem tud tisztán belelátni, mert bizo-nyos összeköttetések elho-mályosítják a történeteket, mert sem ő, sem pedig az a négytagú bizottság, amely a vizsgálatot hivatalosan vezeti, nem rendelkezik kellő szak-értelemmel ahhoz, hogy a szakértői referádákat ellen-őrizni tudja. A polgármester garanciát vállalt az ügy tár-

gyilagos bevizsgálásáért. Nem gondolja, hogy ez az erkölcsi és anyagi felelősségvállalás olyan felelősségteljes tény-kedés, amely körültekintésre és óvatosságra int? Ezt a

kérdést vetjük fel a polgár-mester legutóbbi nyilatkoza-tára, egyebekben pedig vár-juk a vizsgálat lefolytatását és csak akkor lesz szavunk, ha az befejeződött.

Az új prefektus programmot adott

„Mi vagyunk a közönységért és nem a közönység mi értünk”. „Vallás és feleke-zeti különbség nélkül” — és egyéb kívánságok.

Gheție János prefektus körira-tot küldött a vármegyei hivatalok vezetőinek. Ez a körirat egyben az új prefektus programját is adja.

Valamennyi főszolgabíró és pol-gármester urnak!

Van szerencsém tudomására hozni, hogy a 17366. számú f. évi június hó 10-én kelt minisz-teri határozat értelmében meg let-tem bízva Szatmármegye és Szat-már város főispáni teendőinek ellátásával, Cantunariu Mihály közíg. vezérfelügyelő ur helyébe, kinek ebbeli megbízatása saját kérélmre folytán megszűnt.

Ezután Cantunariut bucsu-tatja, majd programmot ad az új prefektus. Ebből a programmból kiemeljük és leszögezzük a kö-vetkező pontokat:

„Megkívánom, hogy hazánk va-lamennyi állampolgára nemzeti-ségi és valláskülönbség nélkül legyen kiszolgálva.

Elvárom, hogy a tisztviselő egy pillanatra se tévessze szem elől azt a tényállást, hogy mi vagyunk a közönységért és nem a közönység mi értünk.”

Erre a két pontra — legyen elkészítve a főispán ur, gyakran fogunk hivatkozni.

„Az irányban óhajtok működni, hogy egyfelől a román elem ve-zetése biztosítva legyen, másfe-lől a kisebbségnek is részükre kijelölt terük meglegyen, előha-ladása és jó helyzetben létele za-vartalanul biztosítottak állam ré-széről, melyet gyámolít.”

Ezután úgynevezett gyakorlati programponthoz kövélkezzenek. Szükséges, hogy az utak tel-jes tönkremenetelének elejét ve-gyük, mely célból színi áldoza-tot se kíméljünk a közlekedési utak jókarba hozatalára.

Szükséges, hogy minden jegy-zőség, telefonnal legyen ellátva, melyek más vármegyékben már évtizedek óta be vannak vezetve és nagy hasznára vannak a vármegyének.

A faj állatok javításán minden erőmből kívánok működni, nem-különben az apaállatok beszer-zését előmozdítani.

Nos, sok szerencsét kívánunk magunknak is az új prefektusnak is a programmi keresztülvitelére.

kezdése körül folynak tárgyalások.

Dr. Fildán tábla elnök és Sta-nescu iroda igazgató vezetésével nagyváradi tisztviselők egy or-szágos szervezkedést indítottak meg. Tárgyalásokat kezdtek egy belga társasággal, amely vállalná a tisztviselő lakások felépítését. Az építkezések amortizációs köl-csön törlesztések ellenében tör-ténnének és az erre vonatkozó tárgyalások már annyira előrehá-ladott állapotban vannak, hogy az építkezési tervek is elkészí-tették.

Ezek szerint kottázs rendszer szerint kert várost építenének és pedig olyan formában, hogy a kertek közepén négyes csopor-tokban építenék a házakat úgy, hogy a négyzetötmetsző ke-reszthalak közök volnának és így óriási megtakarítást jelentene a terv keresztülvitele — minden négy ház építésénél egy egész ház takarítódna meg.

Tervbe vették ezen kívül egy nagy emeletes ház felépítését is, amely ház egyik fele szállodának volna berendezve, ez husz évig képezné az építők tulajdonát, és ez alatt az idő alatt amortizálná az egész ház felépítési költségeit. A ház másik fele azonnal, a szállodai rész pedig husz esztendő múltán tisztviselő lakások céljaira kerülne. A tisztviselők így a la-kásokhoz ingyen jutnának.

A tervezetlet, a szervezkedési felhívást elküldik a napokban a vidéki városok tisztviselőihez, akiket csatlakozásra fognak fel-szólítani a nagyváradi szerveke-dők, akik nyomtatékosan hang-súlyozzák, hogy itt politika men-tes szervezkedésről van szó és ilyen irányban kéri a vidéki vá-rosook csatlakozását.

Ha ez a mozgalom sikerül Fildán és Stanescu új lapot nyit-nak ennek az országnak a törté-netében, a produktív munka igé-retes lapját, amelyen nagy be-tűkkel kezdődne egy szakasz: a tisztviselő lakáskérdés megol-dása pedig ne rekvirálások, ha-nem építkezések útján történjék...

Női divat harisnya kü-lönlegességek Fische-Antal selyem-áruházár-ban. Üzlet átalakítás miatt az összes raktá-ron levő áruk július 1.-ig feltűnő olcsó árban lesznek eláru-sítva.

Országos mozgalom a tisztviselőépítkezésekért

Szatmáron még a telkeket sem osztották ki. Nagy-váradon már az építkezésekről tárgyalnak. Érdekes építkezési tervek. Szatmára és elküldik a ter-vezet

Az elmúlt héten beszámoltunk már arról a mozgalomról, amely a szatmári köztisztviselők köré-ben indult, akik erőiesen sürge-tik a földbirtok reform rendelkezései szerint nekik járó háztelkek kiutalását.

Ezzel az akcióval kapcsolatban nagyváradi tudósítás alapján be-számolunk az ottani mozgalom-ról, amely sokkal messzebb tart-már, mert Nagyváradon már ré-gen kiutalták a tisztviselő telke-ket, ott már az építkezések meg-

Friedmann Rebus megszólal egy cluji szanatórium csendjéből

Egy névtelen levél, amely beszámol Rebeka betegségéről — A bíró, aki ahelyett hogy a zongorát visszahadná, házasságot isér — „Egyelőre sok különböző cikket tudnék küldeni” — írja a névtelen levélíró

A Friedmann Rebeka utlevél szélhámosságainak az ügyére annyi újabb szélhámosság: panama, bűnügyi szenzáció rákódott le egy esztendő során, hogy egészen feledésbe ment már az annak idején szenzációs bűn gy. amelynek hősnője a borkabátos Rebus is bizonyosan kikopott már a közönség emlékezetéből.

Egy levelet hozott nekünk a posta kolozsvári keltezéssel Dr. W. J. aláírással, amely levél nem érdektelen utóregése a régen elfeledett bűnténynek. A levelet teljes terjedelmében közöljük.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Az alábbi cikket már annyiféle is írom önnek, mivel hogy az Ön lapjában olvastam az említett urnó nevét.

A napokban fölkerestem egy ismerős hölgyet a szanatórium-ban, amint szénéztem, megpillantottam egy nagyon sapádtól ur-hölgyet. Már azért is érdeklődtem, hogy kicsoda, mert nagyon gondosan és izlésesen volt gondozva. Gondosan meg volt manikűrözve és gondos volt a bubifrizura és selyem pipamába feküdt. Amint megmondták, hogy Rebus, nagyon erősen meglepett, ezeltől két évvel, amikor láttam Rebus-t, virított, mint egy rózsaszál a csodaszép tolettekbe és ma már alig tud beszélni a gyengeségtől. Merészkedtem, hogy Rebus-sal beszéljek, bizony szegény a fájdalomtól alig tudott válaszolni. Próbáltam vizsgálni, a felet ez volt: „Hiába már nekem minden vigasz, én már úgy vagyok, mint egy élőhalott, előttem minden meghalt.” Éreztem, hogy szívem majd megszakad, hogy a szép bájos Rebusból egy menhetetlen beteg lett. Informálva lettem, hogy a nagy bánat okozta Rebusnak minden fájdalmait. Van rá eset, hogy Rebus egy-egy hétben jobban érzi magát, ilyenkor a Tanár Urak kiküldik egy órai sétára, hogy hátha jobb hangulatba tér vissza. Sajnos, hogy amikor visszatér, még rosszabbul érzi magát, nem képes még kocsin sem a városba menni. Rendesen fekete selyemkabátba és sétatálcával jár, mikor már jár. Ha én segíthetnék szegény Rebuskán, én volnék a legboldogabb. Hiába is gondolok arra, hallom, hogy van rá eset, hogy Rebusnak csomagokat küldenek, de anélkül, hogy megnéznék, visszaküldi.

Eddig a levél, szivetszomorító szubjektív része. A titokzatos levélíró Dr. W. J. amint az írásból megállapítható a gyengébb nemhez tartozik, nő, akinek hiába van szíve a mások fájdalmainak az átérzésére. Hogy Rebuskát egykor viruló rózsaszálnak nevezi, az egy kicsit hogy úgy mondjuk költői tulizás, általában, ahogy Rebus mártírnak állítja be, nem egészen fedi a valódi tényállást, mert bár minden részvétünk Rebusé, mégis olyan ügyben bukkolt el a szegény, ezt nem lehet tagadni, amiben egy kicsit ő is

rudas volt. No és jelenlegi helyzetét illetően is meg vagyunk vigasztalva, mert amint a levélíró mondja, gondos a bubifrizura, selyem a pipama, selyem a kabát, van egy kis kocskázás is, úgy látszik mégis csak jó üzlet volt az az utlevél panama.

A levélnek következő része már sokkal érdekesebb. Emlékeztetes, hogy annak idején, amikor a Rebus ügy felviharzott, a panamával kapcsolatosan forgalomba került egy nagykarolyi bíró neve. Erre a bírora vonatkozólag ez áll a levélben.

Egy doktor barátomnak megmutatott Rebus egy levelet, amelyet egy vezető járásbírótól kapott. Románul volt írva és ez volt a tartalma:

A vendiák aggodalmas levele az ifju diákokról

Vezessék a türelem és mefontolás útján a kisebbségi ifjúságot

Egy vendiák küldötte be nekünk a következő cikket amelyet leközlünk azzal a kéréssel hogy olvassák el ifju diákok professzorok...

Érettségiző

diákok ülnek mostan ébren az iskola padjaiban a szigorú vizsgáztató-bizottsággal szemben. Tanúságot tesznek arról, vajjon érettek-e. Néhány nap még, s örökre elhagyják az iskola komoly és komor épületét, nyolc esztendő emlékeit, játszóházakat, a nagy táblát, számfületeket és a padba vésett monogramokat. És sok maturandus diák átalmodik a gyermekkor szírványaiából az élet véres valóságába. Az új érettségitörvény alapján nem gyermekjátékuk ma a vizsgázók helyzete. — Tetézi a vizsga nagy nehézségét az a feszültségi állapott is, amit a vizsgáztató bizottság idegensége revelál. Idegen arccal kell a diáknak szembenállnia s olyanformán feltett kérdésekre felelnie, amilyen kérdésformálakhoz a diákok nincsenek hozzászokva, hiszen minden tanárnak más és más forma kérdésési módszere van.

Emberi jóindulatra és sok-sok megértésre van szükségük az érettségizőknek, hogy a most kezdődött pár nap emlékeit ne tragikus dátumként könyveljék emlékeik közé. At kell érezniök

A szigeti trikolór-per elé

Hogyan kezelik a trikolór-kérdést Csehszlovákiában A csehszlovák közigazgatási bíróság érdekes ítélete

E trikolór ügyből kifolyólag mint emlékeztetes, nagy bűnpert kövacsoltak a máramarosszigeti hatóságok. Julius 7-én lesz az ügy tárgyalása a cluji hadkiróság előtt.

A máramarosszigeti Sámson-per és a más hasonló trikolór perek tárgyalása elé nem lesz

«Rebuskám igyekezzék, hogy egészsége helyreálljon, vagy ha akarja bármilyen beteg is, megesküszöm magával, amint kívánja stb.»

Rebus a levelet mérgebe össze-tépte és sírni kezdett.

— Miért is tesz nekem ilyen ajánlatot a bíró, már ép ideje, hogy bekén hagyjon, miért nem ajánlja inkább vissza a zongorát? Ha Szerkesztő ur kívánja tudnék sok különböző cikket küldeni egyelőre.

Tisztelettel
Dr. W. J. Cluj
Posterestante.

Igy elevenedik meg a Rebus-ügy egy kolozsvári szanatórium csendjéből...

a tanároknak és vizsgáztatóknak a súlyos anyagiakon felül azt a lojális áldozatot is, amit sok-sok szülő hoz azért, hogy gyermekeik egy új államrendszer adottságai közé helyezkedjenek, midőn érettségi bittal a kezükben az iskola kapujából az Életbe lépnek.

Nem volna emberies és nem volna seasonszerű a mindinkább konszolidációba hajló kisebbségi lojalitást sovínizmuson közösrült szigorral mérni. Hiszen ma még nem lehet célja a vizsgáztatóknak — ha az állam igazi érdekeit viselik a szívkön — hogy az általános tudás elbírálásánál az abszolút tökéletes állománylvtudást használják mérlegül. Egészen bizonyosan az életbe bocsátható ki az az érettségiző diák is, aki csak közepesen sajátította el az idő rövidsége folytán az állam nyelvért, viszont más tantárgyból jó előmenetelt tanusit. A türelem és megértés ugyanis megtermi a rózsáit és Holnap, a Ma padjaiból kinőtt magyar diákok már precíz fogják beszélni a román nyelvet.

A vizsgáztatók vezessék a türelem és mefontolás útján a kisebbségi ifjúságot a célhoz, ahol nem néz többé farkasszem egy nemzet a másikkal, hanem az egyenlő elbánás féke örökre megállítja a rohogó indulatokat.

korona pénzbüntetésre ítélte s indoklásában azt mondja, hogy a színek kombinációjából a kihágás tényálladéka meg van állapítva s a magyar nemzeti színekből álló magyar viselet kétségtelenül jelvényt képez. A zsupáni hivatal és a teljhatalmu minisztérium helybenhagyta a kihágási bíróság ítéletét, az érdekeltek panasza folytán azonban a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság kimondotta, hogy törvényellenesen jártak el az alsó hatóságok, amikor a panaszosokat elítélték. A határozat érdekes indoklása szerint a belügyminiszeri rendeletek előírják ugyan, hogy cimerek és egyéb jelvények használata nyilvános helyeken el van tiltva, — hogy azonban a magyar állam színeiben készült anyagokon kívül még más színekből is összeállított nemzeti viselet hordása s használata az idegen címer, zászló, vagy jelvény fogalma alá volna subsummálható, nevezetesen akkor, amiképpen a nemzeti viseletben használt színek viszonya és összeállítása, sorrendje nem jellemeztet a magyar állami színek egymáshoz való viszonyának és sorrendjének, azt a Legfőbb közigazgatási Bíróság nem állapította meg s erre vonatkozó tilalmát a hivatkozott minisztériumi rendeletek nem tartalmazzák, illetőleg ezen rendeletek nem foglalják magukban a nemzeti viseletek viselésének tilalmát. A miniszeri rendeletek tilalma csupán idegen államok jelvényeire vonatkozik.

Bölcs sarok

Arra törekedjél, hogy légy az életben valami, de arra is, hogy az élet is legyen valami neked.

*
Iparkodjál nem beszélni túl semmit, magadat se. És iparkodjál nem becsülni le semmit, magadat se.

*
Bátran megköszönhető, hogy ostobáknak mutasd magad mint amilyen vagy, mert ez valószínűleg sikerül, de nem ajánlom, hogy okosabbnak akarj mutatkozni mint aminőnek teremtet az Isten, mert ez nem sikerülhet. Az egészségesnek is könnyebb a beteget játszani mint betegnek az egészségest.

*
Óvakodj azoktól a nőktől, akik nagyon is kicsiny cipőkben járnak. Ezek azok, akik nagylábon szeretnek élni.

*
— Nem szabad senkivel rosszul bánni. Ahogy valakivel úgy bántsz, ahogy megérdemli. Hamlet szerint már rosszul bántsz vele. Hát még ha rosszabb bánásmódban részesítet mint amilyenre rá-szolgált!

UTLEVÉL	VIZUMOKAT
	szerez gyorsan, pontosan és legolcsóbb áron.
	Futár minden nap!
	Berger & Katz
	utlevél vizumoztatási irod. Str. Horia (Károlyi-köz 2.)

A Leszámitoló bank igazgatósága felelős a hamis betétkönyvekért

A vevők megkérdezték a bankot a könyvek valódisága felől és megnyugtató választ kaptak. Mi lesz már a kényszeregyezségi eljárásokkal?

Mára második esztendeje mult annak, hogy a Leszámitolóbank fizetési képtelenségbe jutott és a megkárosult betétesek, akik a kényszerhelyzetükben a hatvan százalékos kiegyezést is elfogadták, még mindig nem remélhetik, hogy a betéthez hozzáférhető időn belül hozzájuthatnak. Csak nem régebben írtunk arról a gazdálkodásról, amely a pénzügyi helyzetben jelenleg folyik, többek között azt is megírtuk, hogy bizonyos érdekek körök szolgáltatában álló emberek a betétkönyveket olcsó áron összevásárolják, hogy a betétesek, hogy ha szerencsésük van, a betétkönyveik fedezetére drága kamat ellenében kölcsöneket kaphatnak, hogy amikor a kifizetések megkezdéséről szó sem lehet, a beinkasszált milliók kamatai ismeretlen célokra szolgálnak, hogy általában a törvény szakaszokba kapaszkodó lelkiismeretlen játéktörténik a közönség pénzén.

Most, hogy a hamis betétkönyvek kapcsán, újból beszéltünk magáról a pénzügyi, ismét felvetődik a kérdés, mi lesz már ezzel a régen huzódó kényszeregyezséggel, mi lesz a Terménybank kényszeregyezségével, mikor kapnak már valamit is vissza azok, akiknek keservesen összeverekelték a filléreiket pusztultak el a lelkiismeretlen kezekben. Úgy néz ki az egész, mintha türelemjáték volna, mintha a közönség idegeit akarnák kifárasztani, hogy a kilátástalanság helyzetében potompengésként jogfeladások történjenek.

Ebben a csunya kampányban, amelyben már régibbi idők óta bizonyos körök nagyon olcsón összevásárolják a betéteket és követeléseket, most egy kellemetlen epizód történt: az intézet egyik fiatal hivatalnok a hamis betétkönyveket hozott forgalomba.

Forgalomba került hamis betétkönyvek megkárosított tulajdonosai most azzal próbálko-

znak, hogy a bank igazgatóságát tegyék felelőssé a károsodásért és ez — így szólnak jogász információnk — minden valószínűség szerint sikertüli is fog.

Legtöbben azon az alapon fognak perelni, hogy mielőtt megvásárolták a betétkönyveiket, felvitték azt a pénzügyi részre, ahol az igazgatóságtól a valódiság felől megnyugtató választ kaptak.

De ettől elfekintve — így szól a jogász vélemény, — a bankot felelőssé lehet tenni a tisztviselőirek a visszaéléseikért, különösen azért mert az igazgatóság

kötelessége lett volna az üres betétkönyvecskéket és pecséteteket olyan gondosan elzárni, hogy ahhoz senki hozzá ne férhessen. Ez a károsodás tehát, minden valószínűség szerint az intézet és így a betéteseket fogja terhelni, akiknek kiegyenlítésére ezzel az összeggel is kevesebb jut majd. Nagyon alkalmas ez az eset arra, hogy illetékes tényezők felfigyeljenek, mik történnek a kényszeregyezségi eljárás ürügye alatt és meddig tarthat még ez a lelkiismeretlen játék kisemberek pénzével.

Utasok szemeláttára fosztottak ki egy kereskedőt a gyorsvonaton

**„Nézzék meg csak, hogy megtréfálom az öregemet”
A legfrissebb zsebmetesztrükk**

A vasúti zsebmetesztesek változatos bűnkronikájából is kiraggyog az alábbi történet, amely egy olyan ötletességgel végrehajtott zsebtolvajlásról számol be, hogy vigyátek témanak is bevalának.

A búcaresti gyorsvonat Nagyvárad-szalmári szakaszán történt. Az egyik elsőosztályú fülkében a többek között utazik egy hóférséjeű öreg ur, úgy néz ki, mint egy regénybeli márk. Még három utas foglal helyet a fülkében, akik között feltűnik egy elegánsan öltözött fiatalember, aki közvetlenül az öreg ur mellett ül. A márk kinézésű öreg ur és a feltűnően elegáns fiatal már együtt ültek és beszélgettek a fülkében, amikor az egyik állomásnál a két idegen utas is beszállt. Ez a körülmény, mint a későbbiek során látni fogjuk, nagyon fontos szerepet játszik a történetben.

Az öreg ur a legkevésbé bírja az utat fáradalmait és Ermihályfalva közelében ólomsullal ránehezedik a jótékony álom. A fiatal ember, amikor látja, hogy öreg utastársa már álom országba utazik, mosolyogva int a két idegen utasnak, hogy fáradiának ki vele a kocsi peronjára.

Nem akartam felébreszteni hangos beszéddel az édes apát, azért voltam bátor kifárasztani az urakat a folyosóra. Nagyon haragszom az öregre, mindig elalszik a vonaton, pedig digit számtalanszor megkértem ne tegye ezt, mert egyszer kirabolják. Nos ha jó tréfának akarnak szemtanúi lenni, jöjjenek velem vissza a fülkébe és nézzék meg, hogy megugratom az öregot. Büntetésből, amiért elaludt kivesszek a zsebéből mindent s ha fel kel rájlesztünk, hogy zsebtolvaj fosztotta ki.

A társaság tagjai belementek a pompás öltözetbe és minden úgy történt ahogy a fiatalember kitervezte.

A nagykarólyi állomás után az öreg ur felébredt, megtapogattatja a zsebeit és elrémülve konstatálja, hogy kirabol-

ták. A két utastárs mosolyogva nézi az öreg ur ijedségét, még a szomszéd fülkéből is ájtotték élvezni a pompás mulatságot.

Nem szégyelik magukat az urak, mulatnak, mikor más emberrel ilyen szerencsétlenség történik — méltatlankodik az öreg ur, míg valaki megsajnálja és felvilágosítja.

Ne féljen semmit a kedves fia tréfálta meg önt.

A fiam?! Hiszen nekem nincs is fiam. Világéletemben agglegény voltam.

Erre a trappás fordulatra az utasok azonnal átiattak a szítán, keresni kezdték az elegáns fiatal embert, de az egy őrizetlen pillanatban már leugrott valamelyik kis állomáson.

Háromszázezer lejtébe került ez az átmeneti fiú az öreg urnak, aki ezért a pépzért egy valódi saját fiút is felnevelhetett volna.

Az öreg ur egy C. R. nevű búkaresti nagykereskedő jelentést tett a rendőrségen, ahol nem is nagyon bíztatták, hogy ráfog találni a kedves „drága” fiára.

Az Erdélyi és Bánati Ujságíró Szervezet Központi Elnökségének közleménye.

A Szatmáron megjelenő Hétfői Friss Ujság egy városi panama ügyével foglalkozván az ottani cenzura a cikket érthetetlen okokból törölte. A cenzurának emeténykedésében az Ujságíró Szervezet Központi vezetősége a sajtószabadságnak, olyan flagrns megsértését látja, amelynek orvoslására elkerülhetetlennek tartotta az illetékes hatóságoknál érélyes lépéseket foganatosítani.

Kádár Imre dr. sk.

az Ujságíró Szervezet ügyvezető elnöke.

HIREK

JÖVENDŐMONDÁS

Hej, ha egyszer csakúnyt fognék s nekvágunk a sziklának!
Kő csattanna, tűz pattanna:
Elheverő pogány erőm
Hej, ha egyszer kibömbanna!

Hogy vinnék a telibendőt
hogy szednék a girhes irhát
önfeledten legeleszök:
tűztakaró hegyek alján,
hogyha azt a tűzet egyszer
amely sziklamélyén szunnyad
felcsíhólnám!...

...Kő csattanna, tűz pattanna,
szikra szálna, szikla málna
elheverő pogány erőm
hogyha egyszer — — — — —

— — — — — mi lesz egyszer?!
Pogány erőm, pogány hitem
addig élnek bagóhiten
amíg egyik vagy a másik
bícsúszatlan odébb állit:
vagy a hitem vagy az erőm.
És erőtlen vagy hiteetlen
vagy erőtlen és hiteetlen
megadással bekallogok
tűztakaró hegyek alján
legeleszök csordájába
s helyet kérek legelőn...

Gara Ernő

Mónus István bácsi

az egyetlen élő a szatmári református temetőben. Ő is inkább már csak amolyan élő halott forma, nagyon megroggyant abban a munkában, hogy harminchárom esztendőn keresztül öröklakásokat épített azoknak, akik viszontagságos életkálvária után végre elérkeztek a végállomásra. Akit Mónus bácsi elföldelt, azok már jó nyugodt, biztos helyen vannak, de Mónus bácsi maga szegény szörnyű bizonytalanságba került. Aki annyi embernek örök lakást készített, aki azt hitte, hogy az ő kis kulipintója is örök lakás lesz már neki addig, amíg a másik jellábat is bevonszolja a véglegesbe, a maga ásta sírba, aki már sehogyan sem tudta másképp elképzelni, minthogy úgy lesz az: az egyik öröklakásból, a másikba, a temetőcsőz házból, a temetőcsőz sírba kerül, az elmúlt hetekben a kezébe veszi az Egyházi Híradót, böngész, böngész és egyszerre csak elborul előtte a világ... A Híradóban egy hír, van írva róla, öreg Mónus bácsiról és etől rémült meg olyannyira. Az áll ebben a hírből, hogy augusztus elsejére felcserelek a temetőcsőz és neki át kell adni a földi lakását. Könyv csurog az okuláré mögöl, úgy szeretné már ebben a pillanatban halott lenni, akkor nem kellene itt hagyni ezt a birodalmat, akkor akármilyen hírt hozna a híradó, senki őt innen ki nem tehetné. De élni kell még és aki él az szenved, csak azok az ezerek nem szenvednek már, akiket Mónus bácsi öröklakásba helyezett.

Öreg Mónus István megpróbálta jobb belátásra bírni az

A papirkosárból

Figyeld meg az embertársaidat s azt fogod találni, hogy az egoisták azok, akiknek a világ nem elég jó. Ők azok, akik szerint az emberek önzők, rosszak és szivtelenek. Az emberbarátok — az emberek barátaira gondolkod itt és nem a filantropokra — akiknek a szíve fel tud emelkedni s az elméje fel tud emelkedni az altruizmus erélyéig, nem ily elégedetlenek a világgal, nem szidják azt, sőt dicserik az ismerőseiket, akik nem oly erélyesek mint ők, de az ő szemükben kitűnőbbek.

Jól vigyázz hát: Ha valaki arról panaszkodik, hogy az emberck önzők, akkor tudhatod, hogy önző parással van dolgod. S ha az ilyen ur szidja előtled a nála különbeket, akkor mondd neki:

— Hjjah, kérem, ne csodálkozzék! Nem lehet mindenki olyan önzetlen mint Uraságod.

egyházat: hagyják már őt itt addig az egy-két esztendőig, ami még hátra van, majd vesz maga mellé segítséget, ne féljen az egyház, megépíti ő még, akinek kell, az örök lakásokat. Nem lehet: az egyház úgy döntött, hogy Mönus bácsi öreg már, hurcolkodjon csak ki a temetőből.

— Legalább annyit tegyenek meg az urak, hogy ezt az esztendői természetét még betakarítsam — esengett a vén temetőcsősz.

Ezt a kegyelmet megkapta Mönus bácsi: halottak porából nőtt idei természetét betakaríthatja, de aztán nincsen több prolongáció.

Halottak örök lakásért természetesen fizetnek Mönus bácsinak: porukból nőtt búzával burgonyával, babbal, ezt az évi fizetséget még leszüreteli, aztán megértette: ki-megy a temetőből. Elődegei még egy darabig a halottak ajándékán, — talán nem is lesz szüksége már az egész idei természetre, aztán visszakerül a temetőbe, de úgy, hogy többé ki nem utasíthatják onnan, (g. e.)

Cigányprimás. Kálmán Imre világhírű gyönyörű zenéjű operettjének előadására kérjük a szatmári „Törökves” gárdáját. Az előadás a városi színházban július 11 és 12-én lesz megtartva Szabadkay igazgató rendezésében, melynek ismertetésére legközelebb visszatérünk. Az előadás iránt már nagy az érdeklődés, a sikert biztosítani fogja, a Fischer Sándor dirigálása alatt működő 40 tagú műkedvelő zenekar is.

Máriavölgyi fürdő megnyit. Subalpin klímájánál és portmentes levegőjénél fogva javalt: tüdőcsúcsurtnál, vérérségénél, rekonoslescential. — Természetes alkaliás szénsavas források gyomor, bél, epebántalmaknál Korányi prof. szerint Karlsbaddal egyenértékűek. Kitűnő diétikus és orth. kóserkonyha. Felvilágosító prospektus Dr. Schwartz Lajos orvos Satu-Mare. Városi bérpalota.

Tartós cipőket Egri készíti Satu-Mare, Várdomb u. 91.

Legpompásabb ingzefirek Fratii Friedmannál.

Ing-zefir occasio Friedmann Testvéreknel.

Első és másodrendű

tengeri

mindenkor a legjutányosabban kapható:

II. Freund Sámuel és Fia Részvénytársaságnál.

Sport

NAC -- Törökves bajnoki mérkőzés.

Szerdán d. u. 7 órai kezdettel lesz megtartva már sokat vitatott „Krüger” esettel kapcsolatosan ujjrajtszásra elrendelt NAC—Törökves mérkőzés. Tekintve a mérkőzés döntő jellegét, tudvalevőleg ez lesz hivatva eldönteni az ideai kerületi bajnokság sorsát — a saison legizgalmasabb mérkőzésének ígérkezik. Mindkét csapat a lehető legjobb összeállításban fogja felvenni a küzdelmet egyrészt, mert a NAC győzelme esetén lehet csak bajnoka a kerületnek, másrészt a Törökves igazolni akarja az ősszel szenvedett vereség jogtalan voltát. Bár a Törökves megfellebbezte a hétköznapi elrendelt mérkőzés lejártszát, annak ellenére azt újabb határozat szerint le kell játszani.

A mérkőzés vezetésére Lengyel szövetségi bíró lett kiküldve, ki-ben nics okunk kételkedni, hogy a mérkőzés lefolyása sima és az erőviszonyoknak megfelelően fog eldőlni.

Ujdonság nyaralók részére asztali és felakasztható gázlámpák

nem karbittal, hanem szeszal ég. Nincs robbanás, vagy szag, nagy és erős fényt ad, nagy pénz-megtakarítás kevés üzemköltség. Gyermekekajánnyok érkeztek

Fekete vasudvarban
P. Bratianu 8. Telefon 172.

Értesítés!

A katonai ügyosztály udvarban Piața Bratianu (v. Deák-tér) 2. szám alatt levő

őcskaruha és régiség

kereskedésében a legelőnyösebb árak mellett veszek és eladok uraságoktól levetett férfi ruhákat, fehérneműt és cipőket, régiségeket, szépirodolmi és tudományos könyveket, kisebb könyvtárakat, festményeket stb. Értékesebb ruhadarabokat bizományi eladásra elfogadok és azokra előleget is adok. Csekély díjazásért kölcsön adok frakkot, szmokingot, zsakettet, szalon és alkalmi ruhákat. — Levélbeni vagy személyes meghívására házhöz is megyek.

Friedmann Sámuel
őcskaruha és régiség kereskedő.

Amerikai rendszerű árusítás!

Rosenfeld
:: Miksa ::
textil-nagyáruházában

II. sorozat június 29-től július 5-ig

Battisztok, grenadinok nyári blous és pongyola anyagok, női és férfi ruhavásznak. Epongeok ruhazeigok, zefirek.

E héten a mainál 30%-al olcsóbban kaphatók.

Minden héten más Occasio!

A morte saiso senzációja!

6 hetes amerikai árusítás!

Utlevel

vizumokat szerez gyorsan és pontosan, **lutár: vasárnap, szerdán és pénteken.**

TEVJOVITS Satu-Mare
Piața Bratianu, Dácia udvar.

Csak az tudja meg, hogy **utlevelek**

vizumozással s mindennemű közvetítést a leggyorsabban s legbiztosabban eszközöl

LEBOVITS
Bathányi-utca 1. Telefon 228.

Harisnyák és zoknikban
legnagyobb választék

ICZKOVITS
TETVÉREKNÉL
Piața Bratianu (Deák-tér)

Vászoncipők
urmótcipők
Tenniszcipők
szandálok

Vajda

cipőáruházában
Püspöki-áruház.

Legközelebb megjelenik!!

A Viktoria kávéház teljesen átalakítva, újonnan berendezve, úgy, hogy ma Satu-Marén a legkellemesebb szolid, szórakozó hely. Állandó buffet, kitűnő fajborok Minden este Szirmai kitűnő zenekara muzsikál.

VALÓDI
angolszövegek
megérkeztek
LOVÁSZ-nál
csak jó és fővárosi munkaerő
Piața Bratianu 21

Legjobb

Legolcsóbb
hirdetési
organum a

Friss Ujság.

Menyasszonyi paplanok GRÜNFELD NÉL
legolcsóbban kaphatók. Stefan cel Mare 20

Paplan alakítások Grünfeldnél

legolcsóbban, Satu-Mare
Stefan cel Mare No. 20.